

TRIBUNA

Els beneficis del Segarra-Garrigues

COMISSIÓ DE L'AIGUA

COL·LEGI OFICIAL D'ENGINYERS AGRÒNOMS DE CATALUNYA

Es troba en fase molt avançada la construcció del canal Segarra-Garrigues i, per tant, som molt a prop de la darrera gran transformació en regadiu a Catalunya. En aquest context, ens fem ressò dels comentaris del conseller Pelegrí, en la línia de reprendre negociacions tècniques amb la Comissió Europea, amb l'objectiu d'intentar minimitzar la superfície en la qual el reg es trobarà fortament restringit o exclòs, a conseqüència de la seva inclusió dins les zones especials de protecció per a les aus (ZEPA).

Aplicant la raó, arribarem a concloure que la superfície finalment transformada s'hauria d'atansar el màxim a la superfície projectada inicialment: 50.000 ha de reg a plena dotació i 20.000 ha de reg de suport. Si no ho fem així, molt probablement s'incrementarà la nostra dependència exterior, s'afeblirà més el teixit empresarial i perdrem oportunitats de creixement econòmic. Intentem a continuació justificar aquestes afirmacions.

El blat, l'ordi, l'arròs, el panís, la soja, la colza, la mandioca i la patata constitueixen la base de la dieta alimentària mundial. Són productes insubstituïbles, com també ho és el cotó per a la indústria tèxtil mundial.

Des de fa bastant temps, les cotitzacions de tots aquests productes han emprès una tendència alcista. Res a veure amb les oscil·lacions de preus a les que,

fins al 2008, ens tenien acostumats.

Són prou coneguts els factors que provoquen aquesta inestabilitat. El consum creixent de països com el Brasil, l'Índia i la Xina hi té un gran influx. Les seves economies, dites emergents, faciliten que, amb una proporció més elevada, la població accedeixi a la dieta bàsica.

Aquest grau més significatiu de dignificació avui encara es veu contraposat al prop del miler de milions d'éssers humans que, segons la FAO, segueixen infraalimentats.

Una manifestació propera i punyent d'aquesta realitat són les revoltes que aquests dies protagonitzen els països àrabs, on la majoria de la població no disposa d'una dieta suficient. Les situacions de desajust en la producció i la distribució d'aliments a escala mundial també contribueixen a la inestabilitat

dels mercats. Per la seva banda, com en el cas del petroli, el capital especulatiu tensiona a l'alça els preus dels aliments de primera necessitat. Això és possible perquè disposa d'informacions privilegiades que li permeten obtenir rendibilitats màximes a curt i a mitjà termini. La seva expectativa de guany és desmesurada.

Finalment, sabem de la influència en els preus de factors no controlables com les sequeres, les inundacions, els danys causats per les plagues i males i els grans incendis. Recordem la paralització de les exportacions de gra en l'ocasió dels incendis forestals del darrer estiu a Rússia. Tots aquests factors fan que el subministrament de productes bàsics sigui molt inestable. Ni a curt ni a llarg termini s'espera que es normalitzi. Els experts vaticinen una forta tendència sostinguda a l'alça.

Prop nostre, les conseqüències més perjudicials se les emporta la ramaderia intensiva per l'encariment desmesurat dels pinsos. L'alimentació destaca en relació als altres components dels costos com la genètica, la depreciació de les instal·lacions, la mà d'obra, el transport, l'energia i els tractaments sanitaris. En la situació actual, no és estrany que la contribució dels aliments concentrats superi el 65% dels costos totals en l'engreix intensiu.

Per això, si les cotitzacions del porc no acompanyen, les pèrdues dels ramaders es fan insostenibles. Per mantenir-se es fa imprescindible la contenció dels costos, un grau més alt

d'autoaprovisionament (cicle tancat) i la incorporació d'avenços tecnològics. El llinard dimensional és cada cop més alt. La reconversió del sector, sovint amb cruessa per a alguns, està assegurada.

El creixement econòmic de Lleida s'explica en gran part per la ramaderia intensiva i de tot el que dinamitza dins el corredor econòmic que segueix la C-25 i que s'eixampla des de Cervera fins enllà de Fraga. En la part central d'aquest corredor, els sistemes dels canals d'Urgell, Aragó i Catalunya, Pinyana i, més recentment, Algerri-Balaguer, han tingut i tenen un rol transcendent. Ningú dubta d'aquesta realitat. Sense regadius, no hauria estat possible.

Tanmateix, qualsevol restricció sobre el canal Segarra-Garrigues posa en entredit el sosteniment d'aquestes importants activitats que representen el gruix d'un sector econòmic que, a falta de la construcció, és el primer dels sectors productius de Catalunya i la vall de l'Ebre.

Ens preguntem sobre les greus conseqüències d'una interpretació restrictiva de les normatives ambientals europees sobre el sistema del Segarra-Garrigues. La pregunta és del tot lícita, per la gravetat de la situació i també perquè la construcció del canal ha comportat la inversió de recursos públics ingents i ha generat expectatives esperançadores.

Cal que les autoritats ambientals revisin la decisió sobre les 20.000 ha de reg de plena dotació, les 7.000 ha de reg de suport i les prop de 14.000 ha

d'altres regadius incorporades a les ZEPA. Podem prescindir dels milions de tones de cereals i farratges que es deixaran de produir amb les restriccions per al reg? Hem valorat degudament les oportunitats que perdem? Posant dificultats al reg també perdem l'oportunitat de disposar de més matèries primeres en origen i, per tant, de més garantia de subministrament i d'inferiors costos monetaris i ambientals en el transport. Transportar des de Tàrraga és dues vegades més barat que des del port de Tarragona i quatre vegades més barat que des de la regió de Tolosa.

També perdem oportunitats per consolidar una agricultura més eficient i tecnificada que ens mantingui com a referent europeu, rendibilitzi les empreses i estabilitzi les famílies, especialment els joves. I, tinguem-ho també present, sense regadiu disminuïm la nostra contribució a pal·liar el dèficit alimentari mundial.

L'aigua té un gran poder transformador. Aquest poder, gestionat amb enginy, genera beneficis econòmics, socials i també ambientals. Per tant, no hem de renunciar a les màximes potencialitats del Segarra-Garrigues. La conjuntura actual demanda el millor aprofitament dels recursos, de les inversions i la tecnologia, posant en valor la superfície abastada pel canal. De com la tecnologia avui disponible pot contribuir que aquest potencial sigui una realitat sostenible i compatible amb la demanda d'aigua d'altres sectors, en parlarem en els propers articles.